

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Bem-utca 161. sz. alatt,
I-es körben van, hova a lap
úgy szellemi, mint anyagi ré-
szét illető minden közlemény
intézendő.

BÁCSKAI ELLENŐR.

Társadalmi, közmivelődési, szépirodalmi és közgazdasági közlöny.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és
vidékre postán küldve
Égész évre . . . 12 korona
Félévre . . . 6 korona
Negyedévre . . . 3 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik hetenként kétszer:
minden vasárnap és csütörtökön.

Csak bérmentes levelek fogadtnak el; kéziratok nem adatkak vissza.

Háromhasábos nyilttér sora:
40 fillér.

Farsang van járják a bolondját.

Ha abban van a világrend, hogy minden eseménynek, mely benne történik, célja van; hogy minden létező, mint költők megénekelték, valamely rendeltetésnek szolgál; ha a nap azért van, hogy világítson; a sas, hogy merész szárny-csapással egész a napig felszálljon; az asszony, hogy szeressen s aztán meghaljon, mint a költő énekli, — akkor a farsangnak is megvan a maga célja, és ez, hogy: a legcédább bolondságnak engedjük át magunkat.

Csak hogy a farsangnak pontosan meghatározott ideje van, derék obstruálók azonban már egy egész éven át farsangot tartottak, a józan emberi észnek valét-et mondtak s mindent a jószerecsére biznak. Szerdán hirtelen abban hagyták a bolondságot és egy ülésben mindjárt két törvényjavaslatot is elintézték. Másnap már persze, mintha bünbánatot szállta volna meg az obstruáló urakat, újra felteszik a csörgősapkát s a régi szilajsággal járják tovább a bolondját.

Gróf Tisza István miniszterelnök a Ház ülésében azok vezéréről, kik titokban obstruálnak, nyíltan okos emberek módjára viselik magukat, privátim azonban felpiszkalják és támogatják mások bolondságát, — letépte az álarcot és két kulacsos játékkuk bevallására kényszerítette őket. Ezek bolondsága tehát teljesen le van álcázva.

A „BÁCSKAI ELLENŐR“ TÁRCÁJA.

Szabad!

»Szabad« kiáltom kétszer is
S nem jó be senkisésem.
Harmadszorra ki megyek már
Megnézni, hogy Uram Isten,
Ki tréfál így velem? . . .

S még csak egy macska fiút se
Találtam biz' ottan . . .
A hogy vissza felé jövök,
Még a falak is kacagtak
Düledezve rajtam . . .

En csak néztem, hát ez meg mi? . . .
»No ez mégis csak sok!
Kiáltok dühösen rájuk . . .
És csak akkor veszem észre,
Hogy a szívem dobog . . .

Ozsvár Vilmos.

Adjanak tanácsot.

Nevem Vékony Péter, magánzó vagyok. Magasságom 152 cm. súlyom 48 kg. fejbőségem 50 cm. cipőim száma 36, kesztyűm 6 1/2, arcom rendes, de kissé szeplős, ezek azonban arcomat előnyösen emelik. Bajuszom a középben hiányzik ez már kevésbé előnyös külsőre nézve, fogaim épek, szemöldököm nincs.

Mindezeket szükségesnek tartottam előre becsajítani. Az elmúlt őszön egy délután fel-

De azoknak a veszedelmes bolondsága, kiknek multságáért a szegény népnek kell vérevel és vagyonával a költségeket fedezni, mostantól fogva még a chauvinista drapériát is kénytelen lesz nélkülözni, mert miután eddigi fáradságuk a dolog lényegében sikertelen volt, miután a közös hadügyminiszter az osztrák delegáció költségvetési bizottságában ép most nyilatkozott fáradozásai értékéről és kilátásairól, és miután e nyilatkozatokkal még a Kossuth-párt sem lehet teljesen elégedetlen: senki sem hiheti többé az országban, hogy e bolondság mögött nem önző politika rejlik, nem oly törekvés nyilvánul, mely a hazát és a haza érdekeit semmi figyelemre sem méltatja. Ezt senki sem fogja elhinni, még ha a legveszettebb farsangi kedvben lenne is.

A hadügyminiszter exposéja.

Budapest, 1904. év, január 15-én.

Azt a nagy beszédet, melyet a közös hadügyminiszter Pitreich lovag az osztrák delegáció költségvetési bizottságában tartott, ismételtén át kell olvasni, ha tárgyilagos ítélethez akarunk jutni, annak dacára, hogy az átlátszóan világos, statisztikai felépítésében kitűnő, kifejezéseiben igen szabatos. Ezt az érzést, mely reánk tukmálja magát, látszik táplálni nálunk az egész politikai világ, mert úgy a sajtóközegek, mint a hivatásos politi-

kapaszkodtam a palicsi villamosra. A kocsitele volt, szemem rövid időn belül egy hölgy ábrázatán csüggtének. A hölgy kövér, 185 cm. magas és 84 kg. súlyú volt.

Uraim és hölgyeim! Föl tudják önök fogni annak az eseménynek súlyát, midőn 152 cm. magas és 48 kg. súlyú férfi (már mint én) meglát egy 185 cm. magas és 84 kg. súlyú hölgyet.

Uraim és hölgyeim! Gondolkozzanak az eseménynek a következményeire.

Csakhamar megtudtam Genovéva lakását, mert így hívták az angyalt. Mit gondolnak kérem mi volt ő? — Önök nem tudják, nos nőjegyén ez állott:

Nyerges Genovéva,
női bajnok és versenyző.
Szabadka.

Mondanom sem kell, hogy mikor e nőjegyét megláttam, a szerelem tüze kicsiny szívemben még nagyobb lángra gyúlt. — Nem kellett a szivar, az ebéd, folyton csak róla gondoltam és összehasonlításokat tettem kettőnknek súlya között. 84-48-36; igen ez a 36 kg. különbség bántott, s arra ösztönzött, hogy harmadnap délután 12 órakor Genovéva lakásán megjelentem.

Az angyal maga volt. . . Épen bicikligumiját ragasztotta. Enni való elegantiával lebegett elém s mivel keze gumiragasztótól csepegett — karját nyújtotta kézfogóra.

— Kedves Vékony ur! szólott, miután

kusok kerültek a nagyon gyors véleménynyilvánítást, nehogy utólag módosítaniok kelljen azt. Őszintén szólva Pitreich nagy beszéde nem volt politikai, hanem katonai beszéd.

Nekünk úgy látszik, nincs különös okunk részt venni ama tetszésben, melyet Pitreich lovag az osztrák delegátusoknál aratott, mert a beszédben, melyet joggal nevezhetünk exposéknak, tulnyomólag az van erősen kifele fordítva, amit a hadügyi kormányzat körében és legmagasabb helyen is a hadseregbe vonatkozólag »ne nyulj hozzám«-nak tartanak, míg az, amit nekünk adnak, csak úgy mellesleg látszik érintve lenni, úgy, hogy könnyen arra a gondolatra juthatunk, hogy az engedményekkel meglehetősen rozslában áll a dolog. Mindamellett két dolgot kell szem előtt tartanunk. Először, hogy az engedmények, melyeket Tisza István gróf Bécsből haza hozott, ő Felső Magyarország királyától származnak, és Ausztria császára semmiféle ellenmondást sem tett, midőn ezek az engedmények megadtak. Másodszor tekintetbe kell venni, hogy a közös hadügyminiszternek osztrák delegátusok előtt kellett nyilatkoznia, és taktikai parancs volt, hogy azt domborítsa ki inkább, ami nem lett megadva és amihez tovább is ragaszkodni akarnak, mint azt, amit a jelenleg érvényben levőből elejtettek.

Nincs jogunk kételkedni benne, hogy a katonai ügyekben tett engedmények egész terjedelmükben keresztülvitelhez jutnak; nem is lenne értelme, ha valamit közvetlen vagy

bemutakoztam, szabad tudnom mivel szolgálhatok?

En nem sokat himeztem és hámoztam, hanem betanult beszédemben előadtam: szerelmem történetét s jövetelem okát.

Az angyal azt mondta, hogy felelni fog, üljek le. Addig ő kerékpárgumiját rendbe hozta fölpumpálta enni való mozdulatok harmónikus kíséretében. Végre kijelentette, hogy vasárnap d. u. 3 órakor a palicsi versenypályán egy 50 kilométeres bajnoki versenyt akar megnyerni, mely hírt elterjeszti. Ezért most nem bocsátkozhatik bővebb magyarázatokba, hanem a versenyre menjek el s ott majd beszélni fog remélt győzelme után.

Délután ott voltam a versenyen s szivdobogva vártam az 50 kilométeres női versenyt. Genovéva gyönyörű dresszben volt, mely 84 kg. szépségének minden báját előtűntet.

Indulástól kezdve vezetett s a versenyt hatalmas győzelemmel megnyerni látszott, midőn az utolsó körben egy verseny társa neki ment. Óriási bukás, Genovét ájultan szállították a mentők a »Mária Valeria« kórházba. Természetesen nem beszélhettem vele.

S azóta minden este a Vass Ádámnál hörpöntek néhány pohár sört s gondolkozom, mit csináljak? Adjanak tanácsot!

Ó Genovéva!

Ó 36 kg.!!!

közvetve vissza akarnának vonni, mert különben megint reánk tör a chaos s akkor a rendezés sokkal nehezebb lenne, mint most, s mert akkor nem egy párt, hanem az egész nemzet ellenzékbe menne, amit bizonyára senki sem akarhat. Amit neheztelni lehet, az főleg abban áll a hadügyminiszter exposéjában, hogy a nemzeti hadsereg fogalmát teljesen perhorreszkálja, míg mi olyat óhajtunk és csak azt engedjük meg, hogy az a közös hadsereg kiegészítő részét alkossa. Katonai terminológiánk még sokkal újabb keletű, hogy sem minden lépésnél bele ne ütköznénk, még ha meg van is az a dicséretes szándékunk, hogy szükségtelenül ne keltsünk izgalmat. De a mi a katonai szabályzatot illeti és a hagyományt, melyek a hadügyminiszternek mint jó katonának szentebbek a bibliánál, könnyen megbékülhetünk azzal a gondolattal, hogy már sokkat hatalmasabb intézmények is szenvedtek változást, hogy népek, melyek a világon uralkodtak, megsemmisültek, hogy ezek szerint az a bizalom, melyet valaki valamely szabályzat örökké valóságába helyez, csak addig terjedhet, a meddig emberileg korlátozott tekintetünk terjedhet, és a meddig azok a meggyőződések terjednek, melyeket egyik nemzedék a másiktól örököl.

R. I.

A kender termeléséről.

Hazánkban igen különböző vidékeken termelik a kendert, de annak helyes termelésére bizony a legtöbb helyen igen kevés gondot fordítanak, a minék oka részint a kender igénytelenségében keresendő. Megterem soványabb minőségű homok talajokon is, sőt sokszor ezeket kellő trágyázással igen jól lehet értékesíteni. A vetésforgóba a legkönyebben beleillik, mert bármely növény után sikerrel termelhető. Saját maga után is vethető 3—4 éven keresztül, sőt vannak a Bácskában és Erdélyben a Szamos és Maros folyók mellett olyan területek is, a hol emberemlékezet óta egy (s ugyanazon talajon termelik, mégis igen jó terméseket szolgáltat. Az igaz, hogy a különösen a Szamos melletti kenderterületek gyakran ki vannak téve vízáradásoknak, tehát itt a természet maga végzi ezen területek trágyázását a termékeny iszap lerakása által.

Azonban meg vannak a kendernek is a talajelőkészítés és trágyázás iránti kívánalmai, a melyek megadásával bámulatos eredmények érhetők el, úgy hogy míg forsírozott kendertermeléssel különösen rendszeres trágyázás nélkül 30 q termés sem érhető el, addig rendszeres trágyázással s különösen a vetendő mag helyes megválasztásával ezen mennyiség majdnem megkétszereződik. Tekintetbe véve ezt, könnyen számítást tehetünk a trágyázás jövedelmező volta felől s ekkor be fogjuk látni a kender rendszeres trágyázásának okszerűségét. A friss istállótrágya árt a rost minőségének, mivel azt durvává és törékennyé teszi ezért a tavasszal való trágyázás kerülendő, s lehetőleg érett istállótrágya használatára fektessünk súlyt. A nitrogéntartalmu műtrágyák közül a chilisalétrum, a kálitartalmuak közül pedig a kainit, vagy a fahamu alkalmazása igen hálás. A foszfor-sav alkalmazására a rostnyerés céljából termelt kender nem szorul s így a foszfor-sav csak a magnak vetett kender termelésénél jön tekintetbe.

A kisebb átlagtermések azonban nem mindig a talaj tápanyagtartalmától tétetnek

függővé, hanem a vetőmagtól is, mert pl. eredeti olasz vető mag vagy első utántermésének vetése által úgy minőségre mint mennyiségre hasonlíthatatamul jobb eredmények érhetők el; csak hogy itt megint figyelmen kívül nem hagyandó a jobb féleségnek igényes volta a melyet az a talaj és annak tápanyagtartalma iránt támaszt.

Farsangi naptár.

A »Pest-város«-hoz címzett szálloda nagytermében a farsang alatt a következő táncmulatságok fognak lefolyni:

1. Január 23-án, szombaton, a szabadkai »fűszer és kiskereskedők egyesületé«-nek táncvigalma.
2. Január 24-én, vasárnap, a szabadkai »Műv. műhelyi alkalmazottak« táncvigalma.
3. Január 30-án, szombaton, a szabadkai »Függetlenségi-kör« táncvigalma.
4. Január 31-én, vasárnap, a »magyarországi szabómunkáspk és munkásnök« szabadkai szakcsoprtjának táncestélye.
5. Február 1-én, hétfőn, a szabadkai »Izrl. nőegylet« táncvigalma.
6. Február 2-án, kedden, a szabadkai »Pučka Casino« préloja.
7. Február 6-án, szombaton, a szabadkai »M. Á. V. altiszti kör« táncvigalma.
8. Február 7-én, vasárnap, a szabadkai m. kir. posta és távirada hivatal altiszti és szolgaszemélyzet táncvigalma.
9. Február 10-én, szerdán, a szabadkai »Ipar-testület« táncvigalma.

SZINHÁZ.

Szerdán, január 13-án a »Bányamester« 3 felv. operette adatott — igen jó előadásban. A főbb szereplők: Némethné Ilona (Fichtenau grófkisasszony), Gerlaci Hermin (Nelli, csipkeverő-leány), Lomniczyné Julia (Elfrida, a bányagazgató felesége), Falusi István (Martin, bányamester), Németh János (Zwack, bányagazgató), Boda Ferencz (Roderik, herceg), Hegyesi Gyula (Dusel, őrnök), Ujvári Miklós (Tsida, raktáros), mindannyian megállták a helyüket. A kar és zenekar is jól viselte magát.

Csütörtökön, január 14-én, *Mihályfy Károly* urnak, a »Nemzeti színház« elsőrendű tagjának a felléptével »Romeo és Julia« Schakepeare egyik legremekebb tragediája, a világirodalom gyöngye, Szász Károly újabb fordításában került színpadunkon színre — teltház előtt. — A nagy írókat régen lelkesíti eszméknek, gondolatoknak a dráma formájában való megvitatása. A társadalmat érintő nagy kérdéseknek oda állítása a sokat jelentő deszka elé, hogy azokból levonhassa a tanulságot ki-ki, hogy az események, a jellemek alakulásából, fejlődéséből és ténykedéséből, mintegy tükrökből lásson a nagy közönség; egyszóval: irányművet írni napjainkban már elfogadott és kedvelt eszme. És bár elismert tény az, hogy a színpad a maga gyorsan pergő eseményeivel, jeleneteivel és bonyodalmaival nem alkalmas »nagyon arra, hogy feltartassa a gondolatot, megkövetelje a vitakozást, mégis az oly tragédiák, miként »Romeo és Julia«, kell, hogy érdeklődésünket teljesen kivívják, kutató, boneoló eszünket foglalkoztassák. A tragédia költő, mikor megalkotja darabját, csak sejtí, minő alakot teremtett. Ezt igazivá, valódivá tenni, húst és vért, húsba és vérbe lelkét és életet lehelni a színész feladata. A belső érték valóságban külsőleg is megjelenítve. A színésznek ösmernie kell az emberi egyéniséget a legkisebb részletig, egész testi és lelki, egészséges és beteg voltában. Anthropolog, lélekbuvár, physiolog, sőt orvos is. Csak így tudja készíteni az alakját, igazán tőkéletesnek felőpi-

teni, közelebb jutván egy fokkal az Istenhez, mert teremt. Ha ezt elérte a színész, megérdemli, hogy: *művésznek* nevezzék. — A »Romeo és Julia«-ban a szerelem játssza a főszerepet; már pedig a szerelem: »a léleknek majdnem minden lendületét öleszti, a költészet s a többi művészetek fejlődésében is fontos szerepet visz s általában éltető melege az emberi életnek.« Hogy a szerelemnek mily csodás, óriási mozgató ereje van, annak megértésére csak át kell jól gondolni Petőfi Sándor e néhány szavának mélységes értelmét:

«Szabadság, szerelem, e kettő kell nekem!
Szerelmemért feláldozom az életet,
Szabadságért feláldozom szerelmemet!»

Meg kellett engednünk magunknak e kis bevezetés-felét, mikor színpadunkon a magyar színészetnek — ezidő szerint — elsőrendű lyrai szerelmese lépett fel. — A darab meséjét műértő közönségünk ismeri, különösen »Romeo és Julia« tiszta szerelmének történetét. *Mihályfy Károly* e darabban nem játszik, hanem *működik* és e kettő között óriási különbség van; mert mint Lessing mondá a »Hamburgische dramaturgiá«-jában: a színész játékában másol, utánoz — a művész pedig *működik*, alkot. *Mihályfy Károly* »Romeo«-jában — dacára egy kicsit elhízottságának — láttuk az élénkbe tárt megzavart lelki nyugalmának iszonyu tusáját, nemes szívének jellemző határtalan szerelmét, s szerelmeért feláldozott életét, s mindezt élhetően művészi előadásban, Mennyi tanulmány. mennyi odaadás és mennyi routine szükséges ahhoz, hogy valaki e szerepet így eljátszhassa, csak az tudja igazán megbirálni, aki szintén e pályán működött — mint e sorok írója — aki ezelőtt *negyven évvel* e szerepben lépett fel Erdélyben. — Az előadás teljesen kielégítette műértő közönségünket. *Mihályfy Károly* minden jelenetét viharos taps kísérte, s a szivreható érzelmeteljes erkély jelenet után, lelkes éljenzések s tapsok között, ötször egymásután hívták a lámpák elé. Méltó elismerést érdemel Olasz Klári (Julia), ki nehéz szerepét nemesak felfogta, de az alakot ki is domborította. A többi szereplők is: Szilágyi Berta (Capulet), Lomniczyné Julia (Julia, dajka), Csizsér Kálmán (Mercutio), Baróthy Antal (Lőrincz, szerzetes), Fehér Gyula (Tybald), Németh János (Esculus, fejedelem Veronában), Falusi István (Capulet), Kovács Andor (Montaque) dicsőretekkel működtek közre.

Pénteken, január 15-én, *Mihályfy Károly* urnak, a »Nemzeti-színház« elsőrendű tagjának második s utolsó felléptével »Egy szegény ifju története« ismert francia színmű került színre — teltház előtt. — *Mihályfy Károly* vendégművésztünk (Odieux Maxime, marquis) a szegény ifjut játszta, s az első jelenettől az utolsóig igen szépen játszta meg. de — nézetünk szerint — e szerep nem neki való, mert vannak egyes szerepek, melyek a legnagyobb színészi talentumot is próbára teszik. *Mihályfy Károly* azonban mindezek dacára ma este is, úgy alakításával, mint szivreható játékkal a diszes közönséget magával ragadta és sürti tapok s kihevésben részesült. A többi szereplők is: Olasz Klári (Margit), Szilágyi Berta (Laroquene), Csizsér Sári (Helene), Simon Mariaka (Aubriné) Csizsér Kálmán (Bevallán), Baróthy Antal (Laubepin), Fehér Gyula (Laroque) igyekezettek működni közre s szintén hozzájárultak az est sikeréhez.

Ma, vasárnap két előadás lesz. D. u. felhelyárakkal »Drótostó« operette, este pedig rendez helyárakkal »Sárga csikó« népszínmű kerülnek színre.

ELŐFIZETESI FELHÍVÁS
A „BÁCSKAI ELLENŐR“
XXV-ik ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre 6 frt vagyis 12 korona.

Félévre 3 » » 6 »

Negyedévre 1 » 50 kr. v. 3 korona.

Hazafiúi tisztelettel felkérjük pártfogóinkat, elbarátainkat és régi előfizetőinket, hogy az új évnegyedre is **előfizetéseiket** megújítani s egyszersmind becses körükben lapunkat terjeszteni s előfizetéseiket gyűjteni méltóztatassanak.

Együttal felhívjuk mindazokat, a kik még előfizetési díj hátralékban vannak hogy tartozásukat beküldeni ne terheltesse nek. Vidéki előfizetőink legkönnyebben postautalvánnyal eszközölhetik.

Helyi és vidéki hírek.

— **Rimély püspök meghalt.** A magyar papi karnak egyik kiváló tagja: Rimély Károly beszercebányai püspök meghalt garamszentkereszt kastélyában 79 éves korában. Az elhunyt egyházfejedeleme 1825. február 4-én született Esztergomban, 1849-ben már segédlelkész volt s mint ilyen vett részt Budavár ostrománál. 1867-ben pozsonyi kanonokká lett, 1868-ban néhai Rudolf trónörökös magyar nyelv tanárául hívatott meg. A király a Lipótrend lovagkeresztjével, majd a titkoe tanácsossággal tüntette ki. Beszercebányai püspökké 1893. május 23-án neveztetett ki. Klótild főhecegnőt szintén Rimély tanította a magyar nyelvre.

— **Egy magyar jezsuita kitüntetés.** Ritka kitüntetés érte a kalocsai Jézustársasági kollégium egyik kiválóan érdemes tagját: Fényi Gyulát, a Haynald observatórium tudós buvárárt Montevideonak egyik tudományos társaságától, az Instituto Internationaltól, mely a magy tudomány magyar szervezettest egyhangulag levelező tagjává választotta meg.

— **A községi jegyzői egylet tiszteletből tagjai.** A bácsvármegyei községi jegyzői egylet tiszteletbeli tagokul megválasztotta: Schmausz Endre főispánt és báró Vojnits Istvánt, az országos szabadelvűpárt alelnököt, ország. képviselőt.

— **Az iparhatósági megbízottak választása.** A husz iparhatósági megbízott megbízatási ideje lejárván, az új választás f. évi január hó 24-én d. e. 10 órakor lesz az ipartestület helyiségében. Az elsőfoku iparhatóságot dr. Kiss Péter rendőrkapitány fogja képviselni.

— **Iskolaszéki ülés.** A szabadkai községi iskolaszék, f. hó 17-én ma, vasárnap d. e. 10 órakor a központi községi elemi népiskola nagytermében iskolaszéki ülést tart.

— **Halálozás.** Varga István, aki hosszabb idő óta tanította a szabadkai népiskolákban a rom. kath. vallást, szüleinél Temerinben, hosszas betegeskedés után, életének 34 évében elhunyt. Nyugodjék békében!

— **Ésköv.** Dr. Hajnal József, a szabadkai kir. törvényszék albirája, f. hó 14-én esküdött örök hűséget a budapesti izr. templomban Bergel Neszti kisasszonynak.

— **Az izrl. önszegélyző és gyámintézet közgyűlése.** A szabadkai izraelita önszegélyző és gyámintézet egylet, f. év, január 24-én, a szentegylet termében XVI-ik rendes évi közgyűlést tartja.

— **Körvadászat Temerin határában.** Temerin község határában fekvő szőregi pusztán nagyszabású körvadászat folyt le tegnapelőtt, a melyet a gör. kel. zárdabirtokok igazgatója Krisztics János rendezett. A vadászatot képviselve volt a délvidék intelligenciájának színe-java. A vadászat reggel 10 órakor kezdődött és d. u. 3 órakor nyert befejezést. A nimródoknak bő aratásuk volt, mert 200 on felül kerültek a nyulak terítékre. Ezek között maga ifj. Szemző Gyula deszpót-szentiváni nagybirtokos 15 nyulatterített le. A vadászatot magnum áldomás fejezte be, amelyen sok-sok felkőszöntő hangzott el, különösen a szerencsés vadászra ifj. Szemző Gyulára. A vadászatot a többek között részt vettek: Schneider Frigyes honvéd őrnagy, Szalay Lajos polgármester, Gaál Mátyás rendőrfőkapitány, Fodor főhadnagy, Lallosevits István, Nendvich kir. főmérnök, Skalin Benő jegyző stb. stb.

— **Huszezer koronás értékű részvény.** A »Pesti hazai első takarékpénztár egyesület« igazgatósága elhatározta, hogy a legközelebb összehívandó rendes évi közgyűlésen az egyesület alaptőkéjének 10 millió koronáról 15 millió koronára leendő fölemelése iránt tesz javaslatot, még pedig akként, hogy 2500 darab új részvény bocsáttassék ki (3000 korona értékben), amely új részvényekre az elővételi jog a mostani részvényeseknek teljes mértékben biztosították oly módoan, hogy minden régi részvényre egy fél részvény esnék 1500 korona lefizetése mellett. — Álljunk meg egy pillanatra. A politikai viharok és zavarok közepette is érdemes megállni annál az örvendetes ténynél, hogy egy hazai intézet részvénye egyik napról a másikra mily óriási összeggel emelkedik. Ez a tény még érdekesebbé válik, ha visszaemlékezünk arra, hogy ezeknek az immár 20.000 koronás részvények eredeti ára ötven pengő forint, azaz száz korona volt s hogy most, ha valaki egy részvényt óhajtaná vásárolni, még a felajánlott 20.000 koronás áron sem kaphat részvényt. A »Pesti hazai első takarékpénztári egyesület«-nek ez a példátlan sikere sok mindenre tanít bennünket; első sorban arra, hogy mégsem vagyunk olyan hitvány ország, mint amilyenek Ausztria szeretne bennünket a külföld előtt feltüntetni. Megtanuljuk továbbá azt is, hogy komoly igyekezettel magyar emberek is tudnak üzérkedni és fényesen tudnak helytállani a pénzpiac sikamlós mezején, sőt annyira meg tudják ott vetni a lábukat, hogy az egész piac tarka kicsiny népének támaszul tudnak szolgálni.

— **Forgalom-kimutatás.** A szabadkai kereskedelmi és iparbanknak 1903 évi, december havi összes forgalma — a hozzánk beküldött hivatalos kimutatás szerint — 3.309.352 korona 79 fillére emelkedett. Biz ez szép eredmény.

— **A gazdasági tudósítók szerepe a magyar ipar pártolásánál.** A kereskedelemügyi miniszter közli a szegedi kereskedelmi és iparkamarával, hogy a gazdasági tudósítók és a közdasági előadók tekintélyes nagy testülete a múlt évi december hóban tartott országos gyűlése alkalmával kimondotta, hogy a magyar ipar pártolás érdekében határozottan közreműködnt kíván. E célból a gazdasági tudósítók a gazdaközönség és a fogyasztók körében való közvetlen érintkezés közben betartóan érdeklődnek a gazdák szükségleti kellékei iránt (a gépek, eszközök, felszerelési tárgyak, cikkek és egyéb gazdasági szükségletek) is buzditólag tanácsadással oda fognak

hatni, hogy magyar kézből szereztessenek be a szükségletek. E munkához szükségük van azonban a gazdasági tudósítóknak arra, hogy ismerjék a kedvező magyar bevásárlási forrásokat, ajánlatos tehát, hogy a magyar iparosok és kereskedők a gazdasági előadóknak árjegyzőket és ajánlatokat küldjenek.

— **Takarékpénztári palota Ujvidéken.** Az ujvidéki »Takarékpénztár« közgyűlésen a részvényesek elhatározták, hogy a pénztárat részére körülbelül 400.000 koronában előirányzott költségen palotát építenek. Az épületben a takarékpénztár üzleti helyiségein kívül a »Magyar Casinó« s a »Kereskedelmi Lloyd« egylete elhelyezést fog találni.

— **Emléktábla.** A cservenkai év. ev egyházközönség Lelbach Péter nagybirtokos újévkor azzal örvendeztette meg, hogy az ujonnan épült népiskola összes költségeit, több mint huszezer koronát sajátjából fedezte. Az egyház e jótettért azzal rója le háláját a nemesszívü felügyelő iránt, hogy a díszes épületen az ajándékozó nevét viselő márványemléktáblát fog alkalmazni, melyet nagy ünnepek közt fognak később meghatározandó időben feltenni.

— **Az orvosi recept.** Gyakori a panasz, hogy az orvosok olvashatatlan írással írják receptjeiket, pedig a gyógyszerész legkisebb tévedése nagy veszedelmet okozhat a betegnek. Ausztriában most a belügyminiszter rendelettel intézkedik, hogy az orvosok olvashatóan írják a receptet. A rendelet szerint a recept minden részében tisztán és olvashatóan kell megírni. Olvashatatlan vagy nem tisztán följegyzett receptére a gyógyszerész nem adhat orvosságot. Minden receptre azonfelül rá kell írni a nevét és címét annak a kinek készült. — Ilyen rendelkezés helyén volna hazánkban is.

— **Gróf Károlyi György képviselő napidíja.** Gróf Károlyi Györgyöt Nagy-Károlyban pártonkívüli programmal képviselővé választották, aki tudvalevőleg Frank Boriska magyar színésznek férje volt, s akitől egy kis leánykája is született. A házasság a bíróság elválasztotta s a nőnek évi tartásdíjat ítél. Az ítéletnek azonban az elvált nő érvényt szerezni nem tudott, mert gróf Károlyi György nem fizetett és a tartásdíjat behajtani nem lehetett. Frank Boriska most, hogy gróf Károlyi György képviselő lett, lefoglaltatta volt férje képviselő napidíját.

— **A kompforgalom Gombos-Erdőd között megnyílt.** A nagyközönség tudomására hozzuk, hogy a Kompforgalom Gombos-Erdőd állomások között, f. hó 16-án, szombaton a 6010 számú vonattal megnyílt.

— **Tisztelettel felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, akik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, hogy kiadóhivatalunkhoz (Bem-utca 161. szám a. I. kör) tartozásukat beküldeni sziveskedjenek miután — rendelkezési tőkénk nincs — nekünk is kötelezettségeink vannak, Vidéki előfizetőink legkönnyebben postautalvánnyal eszközölhetik.**

— **A »Zenélő Magyarország« zongora és hegedü zenemű folyóirat most megjelent XI. évfolyam 2-dik füzeté a következő szép zenemű ujdonságokat közli: 1) Ábrányi Kornél a most elhalt nagynevű magyar zeneszerző utolsó hangulatos dalát: »Hegyen ülök, busan nézek le róla.« 2) Fehér Jenő a »Katalin« operette szerzőjétől a »Népszinház« ujdonságának a »Bonaparté« szimfónia legszebb számát a »Visza vágyom Angliába« című**

dalt. 3) Rosey György »Szolgálatban« indult. Ily gazdag tartalommal jelenik meg e kiváló zenemű folyóirat. Elfizetheti a most megindult XI. évf. I. évfolyamára Budapesten a »Zenélő Magyarország« (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában Bpest, VIII. József-körut 22/24.

— **Gabona-áraknk.** Legutóbbi január 15-én tartott, pénteki hetivásárunkon a következő gabona árakat jegyezték méter mázsánként:

Buza	— — —	7 frt 20 kr.	7 frt 40 kr.
Roza	— — —	6 frt 10 kr.	6 frt 20 kr.
Árpa	— — —	5 frt 20 kr.	5 frt 30 kr.
Zab	— — —	frt — k.	5 frt 10 kr.
Kukorica	— —	5 frt. 10 kr.	5 frt. 20 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

STOCZEK KÁROLY.

Főmunkatárs és lapkiadó:

JACOBS ARTHUR.

1635. sz. szám v. h. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíró 1903. évi V. 2081/1 számú végzése következtében a »Közgazdasági bank r. t.« javára dr. Vohl József és neje ellen 60 kor. s jár. erejéig 1903. évi dec. hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 1788 kor. becsült bútorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szabadkai kir. bíróság 1903. V. 2081/2 sz. végzése folytán 60 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi február hó 21 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 38 kor. 16 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig a VII. kör Jókai utca Vermes ház leendő eszközlésére 1904 évi január hó 29-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz e venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Szabadkán, 1904 évi január hó 9-én.

Vlgh Aladár,

kir. bírósági végrehajtó.

1636. szám v. h. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíró 1903. évi V. 2080/1 számú végzése következtében a »Közgazdasági bank r. t.« javára dr. Vohl József és neje ellen 497 kor. s jár. erejéig 1903. évi dec. hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 1788 kor. becsült bútorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szabadkai kir. bíróság 1903. V. 2080/2 sz. végzése folytán 497 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi szept. hó 26 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 85 kor. 18 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig a VII. kör Jókai utca Vermes ház leendő eszközlésére 1904. évi január hó 29-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés

mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Szabadkán, 1904. évi január hó 9-én.

Vlgh Aladár,

kir. bírósági végrehajtó.

12331. Tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék minttkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hidegh Ilona és Hidegh Bella szabadkai lokosok végrehajtónak Wiczl Mariska, Keller Jenőné és Schosberger Herman csatlózott társak végrehajtást szenvedett elleni 500 kor. tőke és járulékaik iránti vchajási ügyében a szabadkai kir. törvényszék a szabadkai kir. bíróság területén lévő Szabadka város határában fekvő a szabadkai 3052 sz. tkvi betétben a I. 1—6 sor. 20630/1 20630/2 20631/1 20631/2 20632 és 20634 hszám alatt felvett 1057 □-öl, 1057 □-öl, 1 hold, 56 □-öl 1 hold 57 □-öl, 3 hold 123 □-öl és 3 hold 122 □-öl területű tavankuti szőlőkől és szántóból Zsoldos Györgyné férj. Ivankovics Eszter Szabadka lakost megillető 63/278 rész jutalékára az árverést 687 kor. ban megállapított kikiáltási árban elrendelte, és a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi február hó 10 napján d. e. 9 órákor ezen kir. törvényszék mint tkvi hatóság árverési irodájában megtartandó nyilvánt. árverésen megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 68 kor. 70 fill. készpénzben vagy az 1886 évi LX. t. cikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékköpes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t. cikk 170. §-a értelmében a bánat-

pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadka, 1903. évi november hó 29-én.

Dr. Fábán,

kir. tszéki albiró.

Menetrend

Szabadkáról induló és érkező vonatokról

1903. október 1-től.

Szabadka—Bpest között:

Indul 909. sz. szem. vonat reggel 5.05 Szabadkáról	
> 908. gyors > d. e. 9.46 >	
> 905. szem. > d. u. 1.56 >	
> 907. szem. > esti 11.50 >	
> 901. expr. > esti 7.31 >	

Bpest—Szabadka közt:

Érkezik 910. sz. szem. vonat este 7.57 Budapestről	
> 902. > expr. > éjjel 2.44 >	
> 906. > szem. > d. u. 12.33 >	
> 904. > gyors > > 5.47 >	
> 908. > szem. > reggel 4.06 >	

Szabadka—Zimony közt:

Indul 908. sz. szem. vonat reggel 5.30 Szabadkáról	
> 902. > expr. > > 2.44 >	
> 906. > szem. > d. u. 1.22 >	
> 904. > gyors > d. u. 5.47 >	
> 922. > v. v. > d. u. 3.45 Ujvidékig	

Zimony—Szabadka közt:

Erkezik 903. sz. gyors vonat d. e. 9.34 Zimonyból	
> 905. > szem. > d. u. 1.21 >	
> 901. > expr. > este 7.27 >	
> 907. > sz. v. > éjjel 10.53 >	
> 921. > 'A v. > reggel 7.34 Ujvidékről	

Szabadka—Szeged között:

Indul 4121. sz. vegy. vonat reggel 5.25 Szabadkáról	
> 4101. > szem. > d. e. 9.40 >	
> 4103. > > d. u. 2.10 >	
> 4105. > > este 6.01 >	
> 4109. > > este 11.05 >	

Szeged—Szabadka közt:

Erkezik 4110. sz. szem. vonat reg. 4.17 Szegedről	
> 4102. > > d. e. 9.19 >	
> 4104. > > d. u. 12.53 >	
> 4106. > > d. u. 5.40 >	
> 4122. > vegyes > este 9.48 >	

Szabadka—Ó-Becse közt:

Indul 4311. sz. vegyes vonat reg. 4.40 Szabadkáról	
4301. > személy > d. u. 1.30 >	
Ó-Becse—Szabadka közt	
Erkezik 4312. sz. vegy. vonat d. e. 8.31 Ó-Becseről	
4302. sz. szem. > este 5.25 >	

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására uttatni, hogy helyben egy

Cserépkályhagyárat üzembe vettem.

Anyagi áldozatot nem kímélve csak az a főterekvésen, hogy gyártmányaimat a kor igényeinek megfelelően elől lithassam.

Több évi bel és külföldi speciális gyárakban gyűjtött szak-képzettségem folytán előlított diszes mintázatu cserépkályhakat u. m. eremo drapp, majelika róza, ujkék, szürke almazöld, sötét zöld, barna, világosbarna stb. minden nagyságban és diszes szí- elben, melyek már az első megtekintésénél is meglepik a vevőt különösen mikor még verseny képesek is. Készítetek takaréklj- helyeket is diszes kivitelben és különféle színek és nagyságban

Elvem az, hogy csak a honunkban létező legjobb tűzbizto agyagból állított elő cserépkályháimat a vevőim pontos és gyors kiszolgáltatása mellett az áruk árai is versenyképesek legyenek s hasonnemű javításait és tisztításait szolidan és pontosan a legju- tányosabb árban eszközölöm. Készítetek különféle diszes mintázatu virággy cserépeket, kívánatra mázolva is.

Remélem, hogy a n. é. közönség sem mulasztja el az al- kalmat ezen honi-ipar támogatását és szíves lesz becses megren- deléseivel engem megtisztelni. Mintakkal és költségvetéssel ki- vánatra szívesen szolgálók.

Midőn még ujjolag a n. é. közönség becses támogatását és bizalmát kérve, biztosítom egyszersmint a gyors és pontos kiszo- galásról s maradok magamat b. jóindulatjukba ajánlva.

Kitűnő tisztelettel:

Majláth Mátyás Gergely-ff
cserépkályha készítő.

Gyáram és raktáram Szabadka II. kör László-utca 357. sz. Gázgyárral szemben a volt Kauczyk-féle háában van.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölöm. Telefon 218. sz. 28—30